

Kirjasto kuin karkki - ja mitä muuta?

Kalasadaman kirjasto Lounais-Suomen kirjastopäivillä 25.4.2024

Helsinki

Aloitteesta kirjastoksi

- Valtuustoaloite kirjaston perustamiseksi vuonna 2019.
- Rahoitus varmistui syksyllä 2022, päätös kirjaston perustamiseksi 31.1.2023.
- Helsingin 38. kirjasto, ensimmäinen 2000-luvulla.

- Hanke käynnistettiin syksyllä 2022 asukasosallisuuden, konseptikehityksen ja markkinointiviestinnän suunnittelulla.
- Suunnittelussa hyödynnettiin kehitteillä olevaa KUVA:n tilasuunnittelun prosessimallia osallisuuden ja palvelumuotoilun näkökulmasta.
 - Käytössä ns. tuplatimanttimalli.
 - Kirjaston projektiryhmä & KUVA:n osallisuusasiantuntija, aluekirjastopalvelujen johtaja.

- Suunnittelutoimisto Rune & Berg Design kiinnitettiin tammikuussa 2023. Asukasosallisuustilaisuudet ja yhteiskehittäminen järjestettiin helmi-maaliskuussa 2023.

KICK-OFF

1

KICK-OFF & BRIIFFI & VISIO.

- ✓ Kartoitetaan tavoitteet, ja palveluvision kirkastaminen
 - ✓ Kootaan projektin verkosto
 - ✓ Alustavat kohderyhmämääritykset
 - ✓ Jo olemassaoleva tieto (asiakkaat, kilpailijat, toimintaympäristö)
- Vastuu: BO, TO, OPT, PMK*

YMMÄRRÄ

2

ASIAKASYMMÄRRYS.

- ✓ Asiakasymmärrysvaiheen menetelmät esim. haastattelut, havainnointit, verkkodialogi
 - ✓ Markkinointiviestinnän suunnitelma ja toimenpiteet tukemaan os. & pamun toimenpiteitä, medianäkyvyys
 - ✓ Kaupunkilaisten ja kumppanien motivointi mukaan
- Vastuu: BO, Vimpa, OPT, PMK*

MÄÄRITTELE

3

**ASIAKASYMMÄRRYS-
VAIHEEN TULOKSET.**

- ✓ Asiakasymmärrysvaiheen purku, konseptointivaiheen pohjustus: saadun asiakasymmärryksen kiteytykset ja analyysi niin, että se tukee jatkosuunnittelua, konseptien luomista sekä tarveselvitystä
- Vastuu: OPT, PMK*

**Tarve-
kuvaus /
Tarve-
selvitys**

KEHITÄ

4

**KONSEPTOINTI &
YHTEISKEHITTÄMINEN**

- ✓ Asiakasymmärrysvaiheeseen pohjautuvien ideoiden ja konseptiaihoiden yhteiskehittäminen, vaihtoehtojen tutkiminen
 - ✓ Valitut kohderyhmät, tavoitetta vastaavat menetelmät
 - ✓ Tulokset osaksi hankesuunnitelmaa
 - ✓ Markkinointiviestinnän tuki
- Vastuu: BO, OPT, PMK, Vimpa*

**Hanke-
suunnit-
elma**

TUOTA

5

TESTAUS & TOTEUTUS.

- ✓ Toimivimpien konseptien valinta testaukseen, testauksen suunnittelu ja toteutus ko. palvelussa
 - ✓ Testauksen tulosten arviointi
 - ✓ Testauksen perusteella valittujen konseptien ja palvelu-uudistusten toteutus-suunnitelmat (tiekartta)
- Vastuu: BO, TO, OPT, PMK,*

**Jatko-
suunnit-
telu**

Kalasadaman kirjasto avattiin 15.1.2024

Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

Kalasadama alueena

- Helsingin itäisessä kantakaupungissa sijaitsevaan Kalasatamaan rakentuu koti noin 30 000 asukkaalle ja yli 10 000 työpaikkaa 2030-luvun loppupuolelle mennessä.
- Alueen rakentaminen aloitettiin vuonna 2009, ensimmäiset asukkaat muuttivat Kalasatamaan v. 2012.

Suunnittelun tukena

- Alueen väestötiedot ja –ennuste & verrokkit Helsingissä
- Kalasataman kirjasto kaupunginkirjaston verkostossa
- Toimintaympäristön muutokset, mm. lainaustoiminnan yleiset muutokset
- Kohderyhmien tarpeiden kartoitus ja palvelupolut (lapsiperheet, koulut ja päiväkodit, nuoret, seniorit)
- Yhteistyökumppaneiden ja muiden toimijoiden haastattelut (Vapaakaupungin Olohuone, nuorisopalvelut, seurakunta)
- Vierailut uusiin pk-seudun kauppakeskuskirjastoihin
- Ulkomaiset kirjastoreferenssit

Väestötiedot 2022

ASUMINEN JA VÄESTÖN PERUSTIEDOT ALUEELLA KALASATAMA

36.4 % OMISTUSASUJIA
63.6 % VUOKRA-ASUJIA

1 % PIENTALOASUJIA
99 % KERROSTALOASUJIA

TALOUKSIEN KESKIKOKO
2.0

ASUNTOJEN KESKIKOKO
61.6 m²

KESKI-ikä
35 v

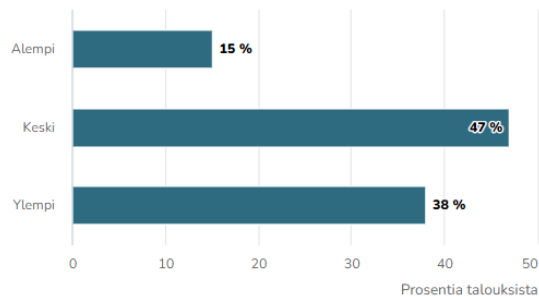
KORKEAKOULUTETTUJA
56 %

TYÖTTÖMYYS
4 %

LAPSIPERHEITÄ
22 %

ASUKKAIDEN VARALLISUUS PAIKKAKUNNALLA KALASATAMA

Alueen tuloluokat jakauma

ASUKKAIDEN KESKITULOT
32 244 €

ASUKKAIDEN MEDIAANITULOT
28 509 €

ASUNTOJEN KESKIMÄÄRÄINEN HINTA
489 098 €

Kirjasto kauppakeskuksessa

- Kirjaston koko on 436 m², johon sisältyvät henkilökunnan sosiaali- sekä työtilat.
- Tavallinen myymälätila.
- Sijainti 2. kerroksessa vastapäätä Kalasataman Vapaakaupungin leikkihuonetta.
- 10 vuoden vuokrasopimus.

Osallisuus ja yhteiskehittäminen

- Kerro kantasi -kuuleminen verkossa 14.2.–5.3.2023
 - 376 kommenttia
- 6 avointa asukastyöpajaa kirjastotilassa
 - 343 kävijää, 44 lasten kirjastosuunnitelmaa
- 5 koulu- ja päiväkotiryhmien työpajaa
 - 87 osallistujaa
- Työpajat koululaisille sekä senioreille suunnittelutoimiston kanssa

Asukkailta kysyttiin

1) Millaisessa kirjastotilassa viihtyisit? Loimme kolme kuvitteellista erilaista kirjastotilaa, ks. konseptit.

- Mitä hyviä puolia vaihtoehtoissa mielestäsi on?
- Mitä huonoja puolia vaihtoehtoissa mielestäsi on?
- Jatka ideointia, miten täydentäisit esimerkkejä?
- Tai haasta, ja esitä kokonaan oma ideasi kirjastoksi!

2) Muistele aikaisempia kirjastokäyntejäsi.

- Mikä sinua ilahdutti?
- Jäikö joku harmittamaan? Olisiko jokin voinut olla paremmin? Jäikö joku harmittamaan? Olisiko jokin voinut olla paremmin?

4) Mitä toivoisit kirjaston henkilökunnalta?

5) Kalasataman kirjaston kokoelma painottuu lasten ja nuorten aineistoihin. Aikuisille tarjoamme kahden viikon lainaan annettavia best-sellereitä eli kysytyimpiä uutuuksia. Voit noutaa kirjastosta myös muista HelMet-kirjastoista varaamasi aineiston.

- Tarvitaanko kirjastoon myös muita aikuisten kirjoja?
- Millaista kirjallisuutta aikuisten pienessä kokoelmassa olisi hyvä olla?
- Entä muuta lainattavaa, kuten pelejä, soittimia tms.?
-

Asukkailta kysyttiin

3)

Kalasadaman kirjasto on pieni lähikirjasto, jonka palvelut painottuvat lasten ja nuorten lukutaidon ja lukemisen edistämiseen. Kutsumme alueen koulut ja päiväkodit vinkkauksiin, satutunneille ja lainaamaan. Koululaiset voivat viettää kirjastossa aikaa myös koulun jälkeen. Meillä on tilaa perheiden mukavalle oleskelulle, vaikkapa yhteiselle lukuhetkelle.

Kalasadamasta noudat näppärästi varauksesi ja palautat muualtakin lainatut aineistot. Tarjolla on lasten ja nuorten kokoelma. Aikuisten kokoelma on tilan koon vuoksi suppea tai sitä ei ole lainkaan. Kirjastosta löydät asiakastyöasemat ja laitteet työskentelyä ja tulostusta varten. Tarvittaessa saat myös apua arkisiin digiongelmiin.

Uutta Kalasadaman kirjastoa suunnitellessamme haluamme kysyä teiltä asukkailta ja uuden kirjaston tulevilta käyttäjiltä:

- Mitkä asiat ja palvelut ovat sinulle tärkeimpiä tulevassa Kalasadaman kirjastossa?

Kolme valmista konseptia

- Vastaajat saivat sekä avoimissa osallisuuspajoissa että verkkokyselyssä ottaa kantaa kolmeen erilaiseen kirjastokonseptiin.
- Konsepteja kutsuttiin myös haastamaan ja jatkokehittelemään.
- Eri konseptit herättivät melko tasaista kiinnostusta vastaajissa, yksikään ei noussut selkeästi muita innostavammaksi.

Konsepti 1 - Mummola

- Kiireetöntä yhdessäoloa, yhteisöllisyyttä ja sukupolvien välisiä kohtaamisia. Runsaasti viihtyisää tilaa oleskeluun kaikille ikäryhmille. Laaja kokoelma lasten ja nuorten käyttöön. Aikuisille uutuuksia, pookareita, lehtiä ja apua arjen digikysymyksiin. Tilaa ja mahdollisuuksia yhteisölliseen toimintaan.

Konsepti 2 – Olipa kerran...

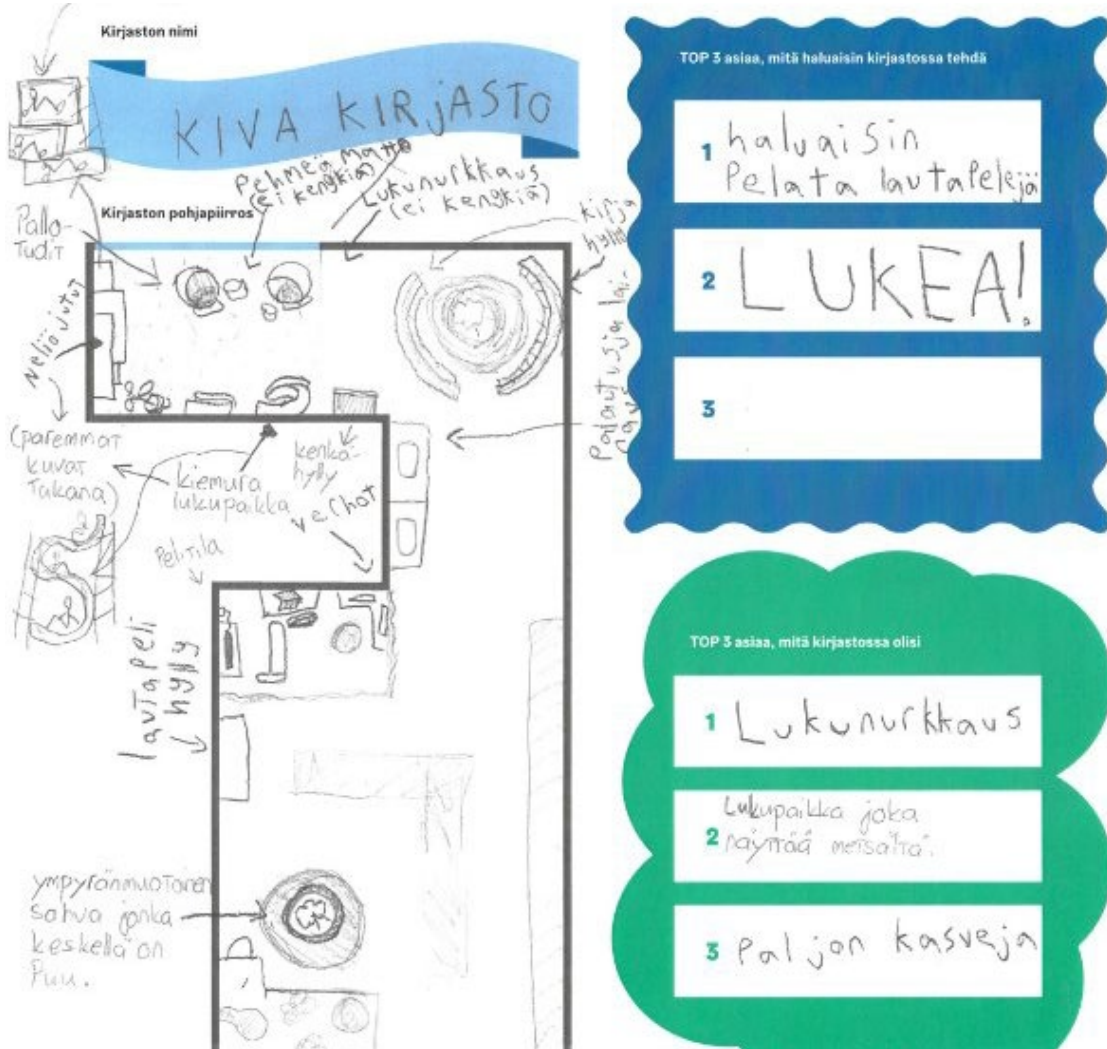
- Viihtyisää, lokoisaa perheiden yhdessäoloa. Leikillistä ja mielikuvitusta ruokkivaa tilaa lasten ja nuorten vapaa-aikaan. Tilaa ja toimintaa päiväkodeille ja kouluille. Laaja kokoelma lasten ja nuorten kirjallisuutta.

Konsepti 3 – Matkasi varrella

- Näppärää, omatoimista asiointia kaikenikäisille. Vaihtuva kokoelma uutuuksia, nostoja ajankohtaisista teemoista. Varausten nouto nopeasti ja helposti. Sujuvat digitaaliset palvelut.

Koululaisten työpajat

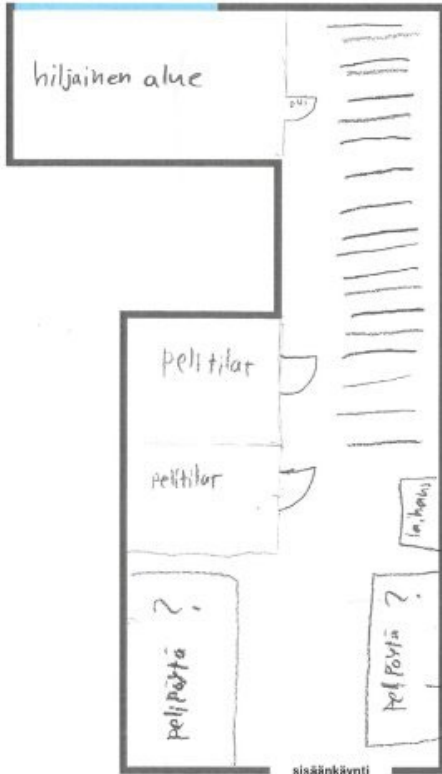

Koululaisten työpajat

Kirjaston nimi

KALASATA MAN KIRJASTO

Kirjaston pohjapiirros

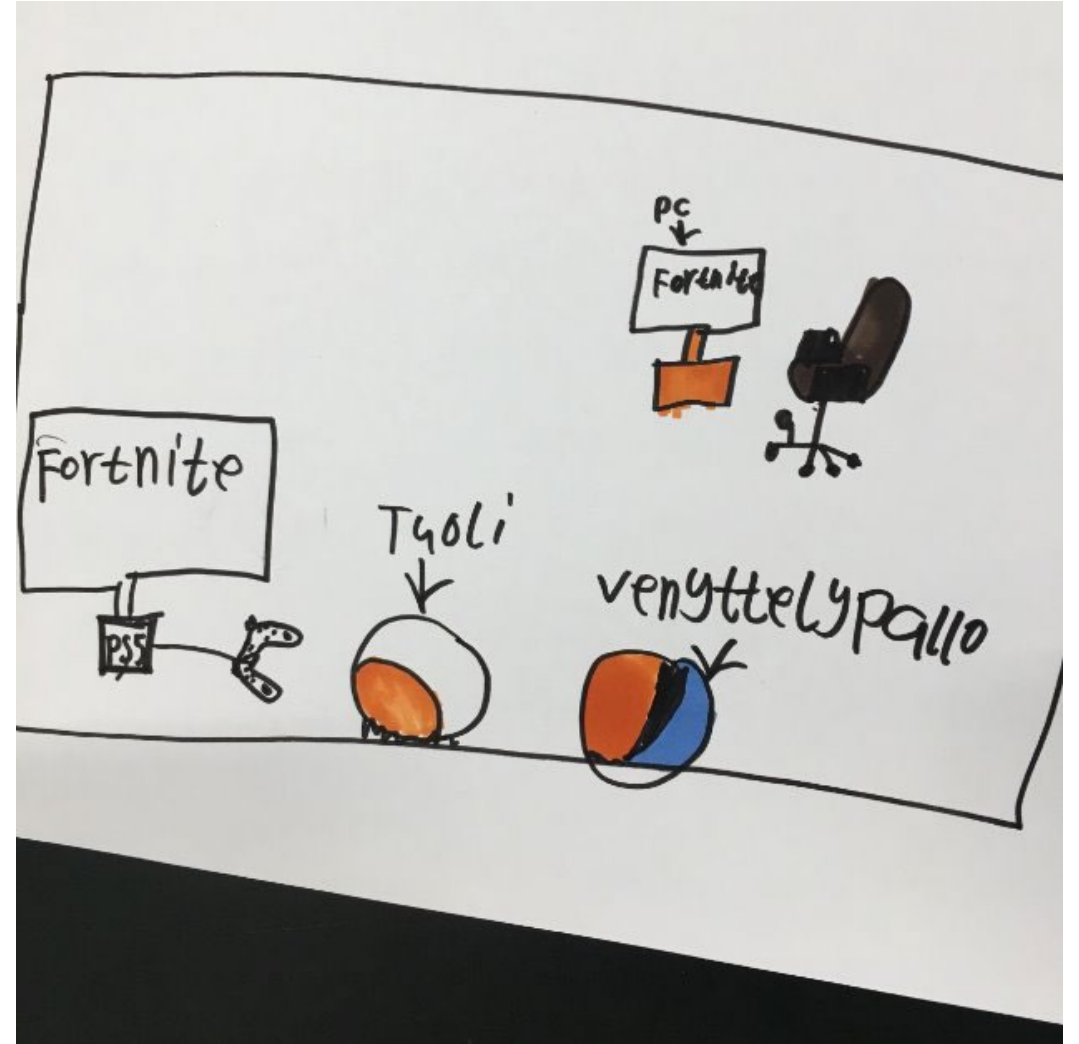

TOP 3 asiaa, mitä haluaisin kirjastossa tehdä

- 1 Videopelit
- 2 Oleminen
- 3 Kouluttajat ja lukenut

TOP 5 asiaa, mitä kirjastossa olisi

- 1 Pelilaitteet
- 2 Rahoisia mukavia tiloja (lasikoppi)
- 3 Kirjasto olisi rauhallinen ja avaruus

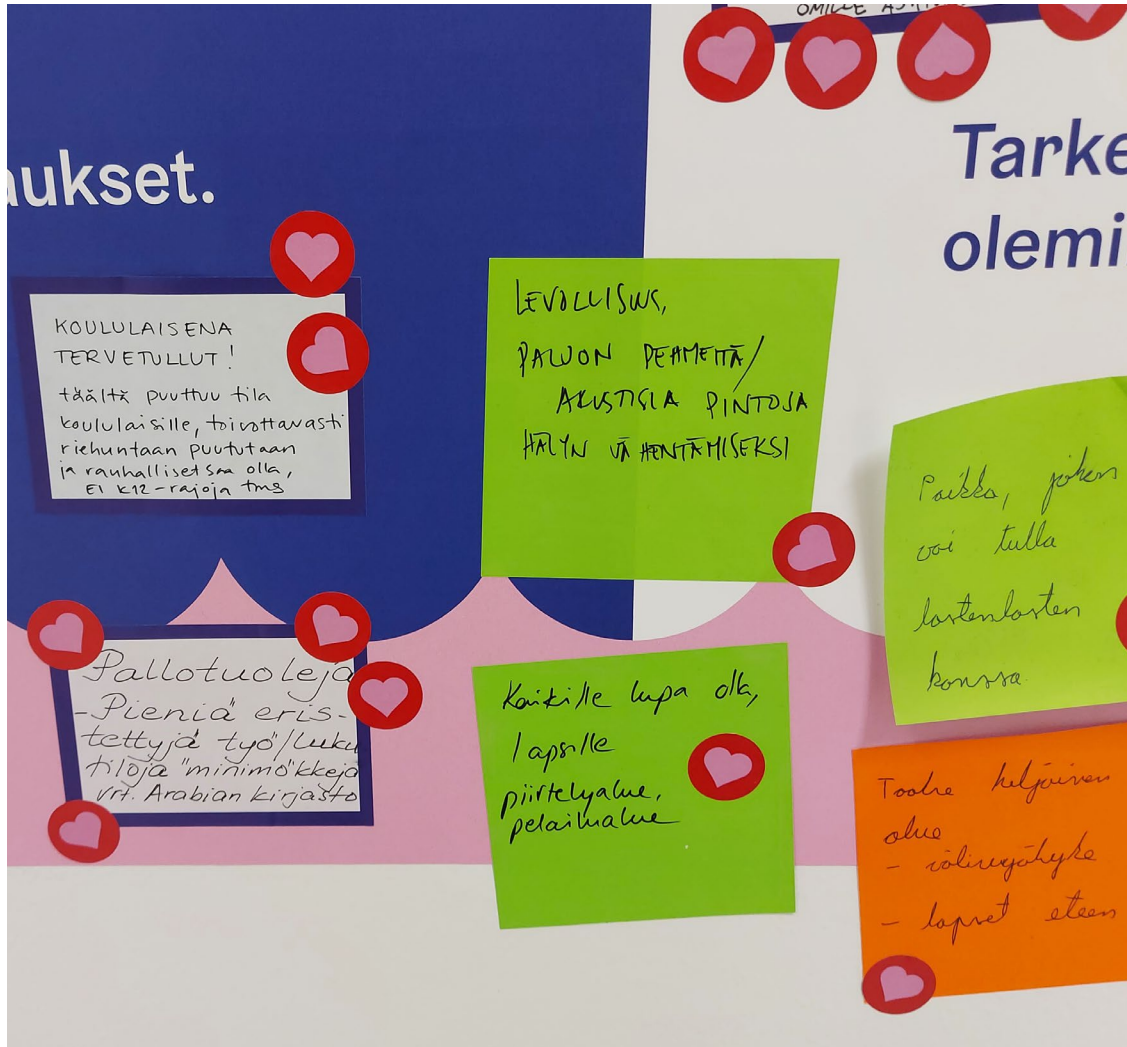

Seniorityöpaja

Työpajassa suunnittelijoiden kanssa kysyttiin mm.

1. Teemana ‘ Taivas on meri ‘ Mitä ajatuksia suunnittelusta konseptista herää ?
2. Miten kehitämme kirjastosta paremman yhdessä? **Pohditaan tilan käyttöä eri aikoina päivästä.**
3. **Millaista yhdessä olemista kirjaston pitäisi mahdollistaa ?**
 - Kuvaile kenen kanssa ja miten haluaisit aikaa viettää yhdessä esim. ystävän tai lapsenlapsen kanssa.
 - Lapset/nuoret/aikuiset/oma ikäryhmä - miten välitämme viestiä sukupolvelta toiselle, jaamme yhteistä aikaa tai tarinoita?
4. **Mitä muuta haluaisit otettavan huomioon kirjastosuunnittelussa?** Kommentoidaan tila-asioita, äänivyöhykkeitä tai muita esiin nousseita ajatuksia suunnitelmista.

Vastaajien viesti

- Sekä lapset että aikuiset toivoivat kirjastolta ensisijaisesti rauhallisuutta ja mahdollisuutta vetäytyä omaan rauhaan joko yksin tai yhdessä.
- Kirjastolta kaivattiin vastapainoa sen ulkopuoliselle tilalle: arjen hektisyydelle, kauppakeskuksen hälinälle ja Kalasataman kiviselle ja modernille ympäristölle.

Matkasi varrella

Pikainen asiointi

Kolot ja sopet

Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

Kolot ja sopet

Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

Lukuiloa

Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

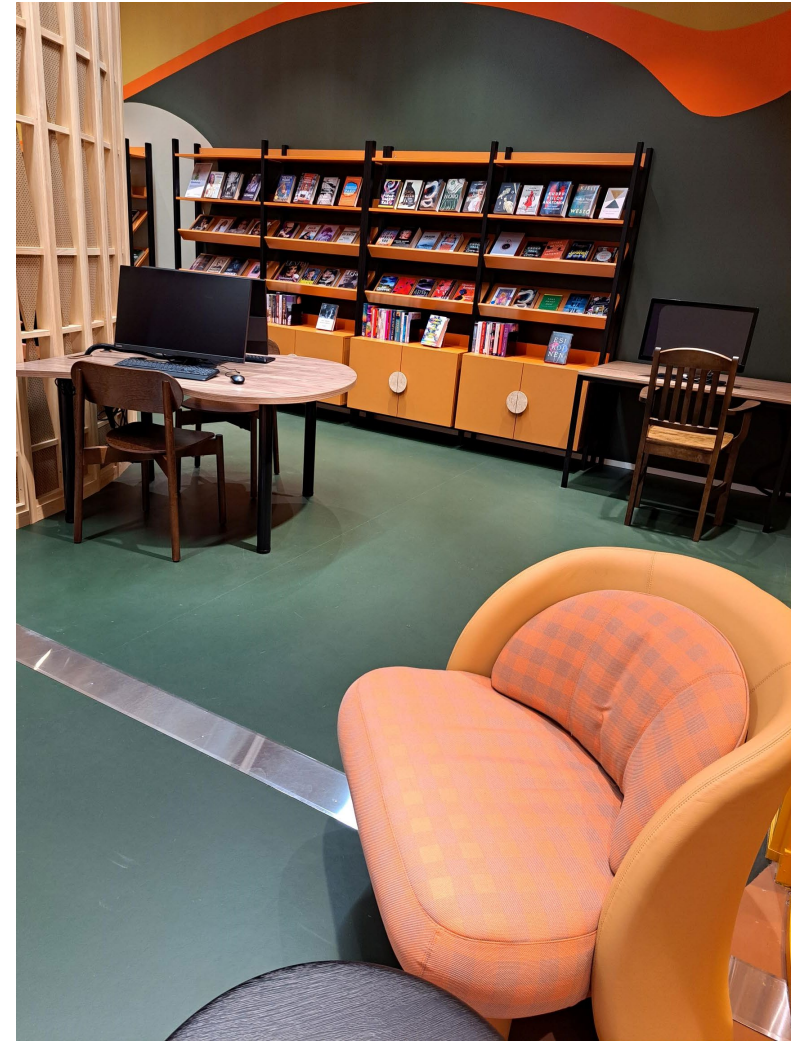
Väriä ja muotoja

Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

Tila kaiken ikäisille

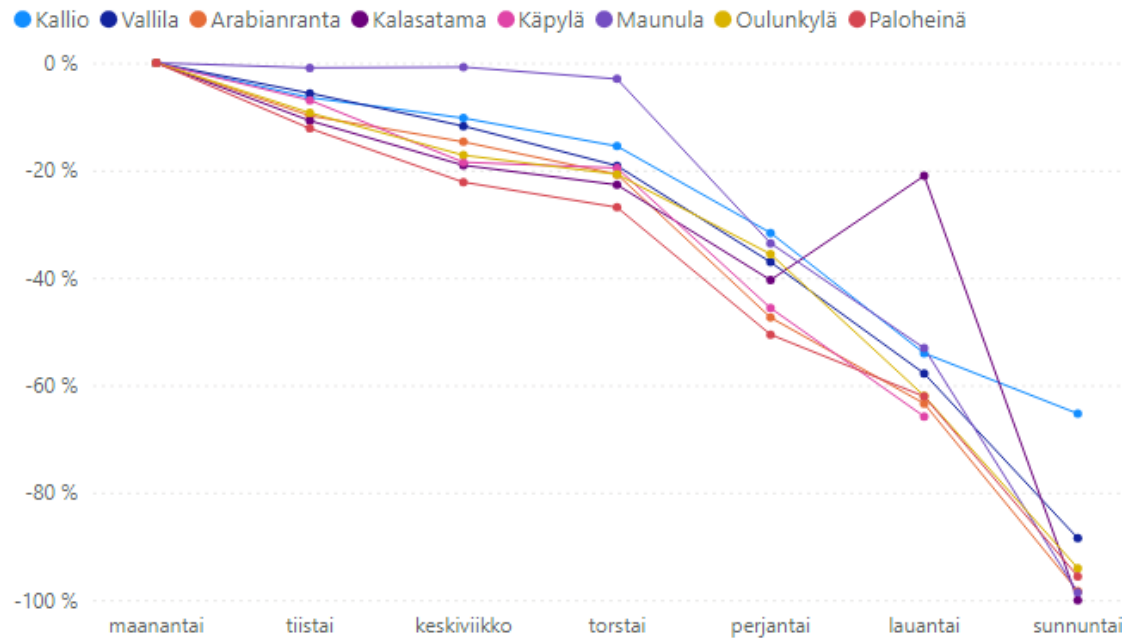
Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

Käyttö

Kirjastokäyntien osuudet kirjastoittain

Kävijät:

- Tammikuu 22 962
- Helmikuu 25 810
- Maaliskuu 18 880

Ensilainat ja uusinnat

- Tammikuu 10 318
- Helmikuu 12 736
- Maaliskuu 10 958

Palautukset:

- Tammikuu 7 913
- Helmikuu 11 192
- Maaliskuu 9 462

Risuja

- Lasten ja nuorten palvelujen painotteisuus jakaa mielipiteitä. Osa aikuisasiakkaista on pettyneitä työskentelytilojen puutteeseen sekä aikuisten aineistojen saatavuuteen.
- Äänimaisema on osalle asiakkaista liian hälyinen. Myös lasten ja nuorten äänet häiritsevät.
 - > Osa asiakkaista kuitenkin työskentelee ja oleskelee sujuvasti päiväkotiryhmien ja lapsiporukoiden keskellä, ja on tyytyväisiä aineistojen varaus- ja palautusmahdollisuuteen.

Ruusuja

- *"Olette aloittaneet huikealla tavalla Kalasataman kirjaston arjen ja tuoneet uutta yhteisöllisyyttä alueelle. Olin todella iloinen, että alueelle saatiin kirjasto, ja olisin ollut tyytyväinen ihan "vaan kirjastoon". Te kirjaston henkilökunta olette kuitenkin tuoneet paljon enemmän, ja tämä ei ole vain kirjasto. Jaksatte järjestää tapahtumia ja olette aktiivisia eri kanavissa. Otatte huomioon kaikki alueella lapset, vanhukset, aikuiset, koululaiset, päiväkodit... lasten ja nuorten fiksu kohtaaminen on alueelle erittäin tervetullutta. Ja kirjasto tilana on myös älyttömän hieno! Olette todella nopeasti ottaneet aktiivisen roolin koko Kalasataman yhteisön kehittämisessä. Kiitos teille!"*
- *Muistan yhden päiväkotikäisen pikkutyypin, joka tuli polleana kirjastoon, että "Ootsä nähny mua täällä? Mä oon suunnitellu tän kirjaston!" –Anna B.*

Olemme täällä...

Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

...sinua varten!

Helsinki

25.4.2024

Erna Marttila

Mediaosumia

- [Helsingin sanomat: Redin "karkkikirjasto"](#)
- [Helsingin sanomat: Kalasataman "karkkikirjasto" sai tunnustuksen väreistään](#)
- [Helsingin Uutiset: Tältä näyttää Helsinkiin avattu uusi kirjasto -"Kuin karkki!"](#)
- [Hufvudstadsbladet: Helsingfors har fått sitt 38:e bibliotek – och på bästsäljarhyllan finns flera svenska böcker](#)
- [Mikko ja Inari Kalasataman kirjastosta Radio Helsingin podcastissa](#)
- [Rune & Berg Design referenssi](#)

Löydät meidät

[Kalasadaman kirjasto / Helmet](#)

[Kalasadaman kirjasto | Helsinki | Facebook](#)

[Kalasadaman kirjasto \(@kalasadamankirjasto\) • Instagram-kuvat ja -videot](#)